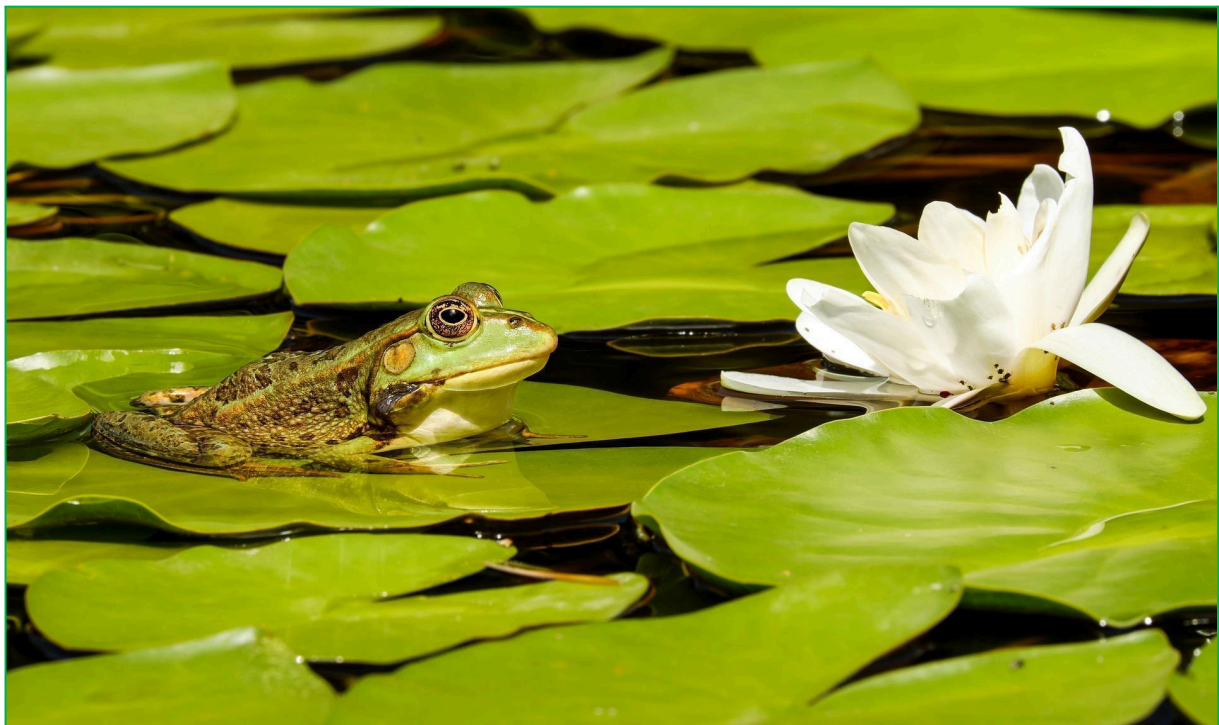

Groene Opkikker

Editie 2024 - 1

Algemene informatie

IVN – Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid

IVN is een landelijke organisatie met ±180 plaatselijke afdelingen.

Het doel van het IVN is de betrokkenheid van mensen bij de natuur en milieu het vergroten, gericht op een duurzame samenleving.

Een middel om dit te bereiken is natuur-, milieu-educatie en duurzaamheid.

Voor Woerden en omgeving zet een aantal vrijwilligers zich daarvoor in door bijvoorbeeld wandelingen, lezingen en excursies te organiseren.

Wilt u dit werk steunen, wordt dan donateur voor € 20,00 per kalenderjaar. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 4 maal per jaar.

Wilt u meehelpen, staat het lidmaatschap open voor € 25,00 per jaar. U ontvangt onze 'Groene Opkikker' 4 maal per jaar. En het landelijk blad Mens en Natuur van het IVN

Als je jonger bent dan 18 jaar kan je lid worden van de Jeugdgroep. Je betaalt € 15,00 per jaar en ontvangt onze 'Groene Opkikker' 3 maal per jaar.

Voor meer informatie ivnsecretariaat.woerden@gmail.com of www.ivn.nl/woerden of onze Facebookpagina.

Verdere gegevens treft u op de laatste pagina aan.

Colofon

Groene Opkikker

Digitale informatie
Afd. IVN-Woerden en omgeving.
No. 2024- 1

Redactie

Wout Nagel
Janny Kruitbosch-Vulpen
Vivian van Deel

De redactie verandert soms iets in uw tekst met als doel meer leesplezier.

E-mailadres

ivn.groeneopkikker@gmail.com

Foto's

Gemaakt door de redactie, tenzij anders vermeld.

Kopij vóór 24 mei 2024

Inhoudsopgave

4 Redactie

4 Deze nieuwe editie

4 Nieuwe leden

4 Landelijke leden, leden en jeugdleden

5 Bestuur

5 Vanuit het bestuur.

5 In memoriam Joke van Aarst-Volkers

6 Introductie nieuw bestuurslid

6 Interview

6 André van Kleinwee – vrijwilliger van het jaar

8 Nieuws uit de omgeving en IVN-land

8 Provincie investeert

8 Oevers Cattenbroekerplas

8 Merendeel Nederlanders

8 Willeskop, waterberging

9 Groene Jaarkalender

9 Jaarkalender 2024

10 Biodiversiteitsteam

10 Het Biodiversiteitsteam en Duurzaam Woerden

11 Vogelkijkgroep

11 Excursie Waternet Loenderveen

12 Landschapsbeheer

12 In de eerste maanden

14 Plantenwerkgroep

14 We zijn weer gestart!

14 Jeugdnatuurgroepen

14 Buitenbanjers/Plus tot en met februari

17 NME- Centrum InBredius

17 Lente bij InBredius

18 Column

18 Lentegeuren

19 Van leden en donateurs

19 Sneeuwkllokjes wandeling

20 Werkgroep Paddenstoelen Woerden

20 Bijzondere vondsten

22 Voor u gelezen

22 Stadstuintje op pakketautomaat PostNL

23 Lentekriebels

23 Moestuin

26 Barmsijzen in het land!

26 NNN/J

26 Het jaar van de Hermelijn

27 Om te onthouden

27 Handige websites

28 Organisatie

28 Bestuur

28 Coördinatoren van de werkgroepen

28 Leden/donateurs

Redactie

Deze nieuwe editie

Deze nieuwe editie is de eerste in 2024. We hebben het plan om elk seizoen een nieuwe editie te maken, maar dan zijn we uiteraard afhankelijk van de inbreng van de coördinatoren en andere leden. Deze editie is de eerste die we maken zonder Joke van Aarst-Volkers, die ons helaas is overleden. Bij de vorige editie bleek ze al ernstig ziek te zijn en wisten we als redactie ook dat ze niet lang meer te leven had, maar dat het zo snel zou gaan, had niemand zien aankomen. Er is een memoriam te lezen verderop in dit blad. We zullen haar missen en zijn zeer dankbaar voor wat ze heeft betekend voor de Groene Opkikker en de hele vereniging.

Onze voorzitter André van Kleinwee neemt binnenkort afscheid en is ook vrijwilliger van het jaar 2023 geworden. Dat was aanleiding om hem te interviewen, ook te lezen in dit blad.

Uiteraard weer de verslagen van de werkgroepen, waarvoor onze dank en speciale aandacht voor de werkgroep Biodiversiteit, die behoorlijk aan de weg timmert. Een compliment voor onze jongste werkgroep en goed werk van Ton Rullmann en zijn mede-werkgroepleden.

Er is alweer een sneeuwlokjes wandeling gehouden waarvan een leuk verslag is te lezen. Het was een topmiddag schreef Henk Veldhuijzen, onze penningmeester, die ook afscheid neemt. Gelukkig is er al een nieuwe man begonnen met meedraaien in het bestuur. Welkom Walter Hoes en de introductie van Walter is ook te lezen verder in dit blad.

Tevens de gebruikelijke stukjes uit de krant of andere (nieuws)media, uiteraard met bronvermelding.

Tot slot willen we een oproep doen voor een nieuw redactielid, nu Joke er niet meer is. We stellen niet zo veel eisen, maar digitale vaardigheid en goede beheersing van de Nederlandse taal en een beetje gezellig vinden we wel vereiste.

Bij interesse of andere opmerkingen/vragen etc. graag sturen naar [**ivn.groeneopkikker@gmail.com**](mailto:ivn.groeneopkikker@gmail.com)

Veel leesplezier

Redactie Groene Opkikker

Nieuwe leden

Jeugdleden: Julian van der Werf
Jesse Scheper

Donateur: Mw. Marcha Kortekaas

Lid - landelijk: Mw. Marijke Abbink
Mw. Brigitte Cerfontaine
Dhr. Joop Kroon

Bestuur

Vanuit het bestuur

Tijdens de komende ALV treed ik na 7 jaar terug als voorzitter van het IVN Woerden. Henk Veldhuyzen gaat na 9 jaar als penningmeester ook het bestuur verlaten. Inmiddels is er een nieuwe penningmeester: Walter Hoes die al meedraait in het bestuur en waarvan zijn introductie in deze editie te lezen is.

Ik kijk terug op een mooie en inspirerende periode, maar ook met soms taai papierwerk, zoals nieuwe statuten, huishoudelijk reglement en het beleidsplan. Onderdelen die van belang zijn om een vereniging draaiende te houden. Dat ik terugtreed als voorzitter wil niet zeggen dat ik het IVN Woerden verlaat. Ik blijf coördinator van de Buitenbanjers en de Buitenbanjers Plus groep. Vanuit het IVN blijf ik betrokken bij het beheer van het Landgoed Bredius in samenwerking met de Stichting Landgoed Bredius (SLB). Vanuit de educatie (want daar staan we voor binnen het IVN) wil ik na mijn voorzitterschap binnen de vereniging kijken naar het opzetten van groencursussen, zowel voor leden als niet-leden. Hiermee kunnen mogelijk nieuwe mensen kennis maken met onze vereniging, die iets willen betekenen voor IVN.

Naarmate een vereniging ouder wordt, ontvallen er ook actieve leden. Op 29 november ontvingen we het droevige bericht van het overlijden van Joke van Aarst-Volkers. U leest een in memoriam van Joke verder in deze Groene Opkikker.

Met het KNNV hebben we twee keer per jaar overleg om gezamenlijk activiteiten te organiseren zoals lezingen en openbare excursies. Op 25 februari jl. was de sneeuwklodjes excursie in het landgoed Bredius. Ik hoop u op de ALV te zien en mocht u het bestuur willen versterken, meld u aan. Vele handen maken licht werk.

André van Kleinwee, Voorzitter

In memoriam Joke van Aarst-Volkers

Op 29 november kregen we het droevige overlijdensbericht van Joke, na een kortstondig ziekbed.

Joke werd in 1986, samen met haar man Wil, lid van het IVN. Ze wilden allebei graag meer van de natuur weten. Ze volgden binnen het IVN Woerden diverse cursussen en gingen mee met (natuur)excursies om ook daadwerkelijk meer van de natuur te weten te komen. Vele jaren heb ik met Joke samengewerkt in de jeugd natuurwerkgroep "de Bosuilen" (8 tot 12 jaar) en de Velduilen (12 jaar en ouder) In die periode van de Bosuilen en Velduilen gingen we met de jeugd jaarlijks een weekend weg. Omdat Joke ook actief was bij scouting Woerden zochten we via scouting in het land een onderkomen, deze staan vaak op mooie plekken in of naast een natuurgebied. In die jaren hebben we prachtige jeugdweekenden gehad. Ik heb er mooie herinneringen aan.

Vele jaren hebben we samen binnen het IVN het volwassenen weekend georganiseerd. In de beginperiode ging Joke met haar man Wil mee om te koken. Later zat Joke in het team dat mede het volwassenen weekend voor de leden en donateurs organiseerde.

Door de jaren heen is Joke het gezicht geworden van ons verenigingsblad "de Groene Opkikker". Iedere keer weer stuurde ze een mail naar de verschillende coördinatoren met de vraag: Heb je nog iets leuks vanuit je werkgroep voor de "Groene Opkikker"? De eerste jaren werd het verenigingsblad gedrukt in zwart/wit. Later werd deze digitaal en in kleur uitgebracht waar Joke aan moest wennen voor zowel de opmaak als de bewerking in het nieuwe digitale tijdperk. Drie keer per jaar kwam er een gevuld verenigingsblad met leuke weetjes en info uit de vereniging van het redactieteam onder leiding van Joke.

Bijna 40 jaar is zij betrokken geweest bij het IVN Woerden. We zullen haar missen.

André van Kleinwee, voorzitter

Introductie nieuw bestuurslid

Mijn naam is Walter Hoes en ik ben 66 jaar jong. Ik neem het penningmeesterschap over van Henk Veldhuijzen. Sinds 1 maart dit jaar geniet ik van mijn pensioen na een werkzaam leven van ruim 43 jaar, waarvan de laatste 37 jaar bij Ferm Werk (voorheen De Sluis Groep). Ik was daar verantwoordelijk voor de interne controle.

Sinds 5 jaar ben ik lid van het IVN en dat ben ik geworden om een invulling te geven aan mijn (toen) aankomende pensioen. Sinds die tijd ben ik actief bij het landschapsbeheer. Ongeveer 3 jaar geleden heb ik ook mijn zaag certificaat gehaald om het aantal zagers op peil te houden. In aanloop naar mijn pensioen heb ik altijd gezegd dat ik na al die jaren op kantoor gezeten te hebben niets meer aan administratie voor vrijwilligersorganisaties zou doen, maar het onkruid groeit toch door 😊. Toen ik hoorde dat Henk ermee wilde stoppen, heb ik aangegeven dat ik wel interesse had om het penningmeesterschap over te nemen. Inmiddels heb ik al een aantal bestuursvergaderingen bijgewoond en dat beviel goed.

Walter Hoes

Interview

André van Kleinwee – vrijwilliger van het jaar 2023

Afgelopen januari werd André van Kleinwee bij de nieuwjaarsbijeenkomst van NME-Centrum InBredius, Landgoed Bredius, IVN en KNNV geëerd als Vrijwilliger van het Jaar 2023. Dit vanwege zijn jarenlange inzet voor (het jeugdwerk van IVN), het landgoed Bredius en de natuur in Woerden. Zijn benoeming was een hele verrassing voor André. Het IVN-bestuur, waar hij voorzitter van is, had iemand anders voorgedragen als nominatie. Als cadeau ontving hij een prachtig schilderij. De benoeming als vrijwilliger van het jaar was reden voor de redactie om hem te interviewen.

Altijd één met de natuur

André is een natuurvriend in hart en nieren. Vroeger heeft hij de land- en tuinbouwschool en de middelbare tuinbouwschool gedaan. Vervolgens is hij gaan werken in de natuursector en heeft hij in de avonduren nog allerlei opleidingen gevolgd rondom natuur, landschap en ecologie. Hij is zelfs nog 8 jaar docent geweest op het MBO Wellantcollege in Gouda. Later is André gaan werken in Gouda en Zoetermeer waar hij het natuurbeleid- en beheer mede heeft opgebouwd. Dit is niet onopgemerkt gebleven, want in beide gemeenten heeft hij meerdere onderscheidingen ontvangen. Zoals de gemeentelijke natuurprijs in Gouda, de Gouden Kikker voor Ecologische oevers in Gouda, de Gouden Bij voor Gouda, bovenstebeste bermbeheerder van 2020 en niet te vergeten de zilveren speld: een gemeentelijke onderscheiding voor alle werkzaamheden als ecooloog in Gouda. Daarbovenop is André in 2020 ook geëerd voor al zijn inzet met een koninklijk lintje.

Rol binnen IVN Woerden

Niet alleen in zijn professionele rol heeft hij zich ingezet voor de natuur, ook als vrijwilliger heeft André op allerlei vlakken bijgedragen. Al in 1980 was André lid van IVN in Nieuwkoop. Daar volgde hij onder andere de natuurgidsenopleiding, samen met andere Woerdenaren. Met deze Woerdense natuurvrienden heeft hij aan de wieg gestaan van IVN Woerden. Onze vereniging werd in 1981 opgericht. Binnen de vereniging heeft André allerlei rollen vervuld. Zo is hij bestuurslid (geweest),

zowel algemeen bestuurslid als voorzitter. Hij is lang betrokken geweest bij de werkgroep landschapsbeheer en is al vele jaren coördinator van de jeugdnatuurgroep. In de jaren '80 van de Bosuilen (basisonderwijs) en de Velduilen (voortgezet onderwijs) en vanaf 2010 van de Buitenbanjers. Later is daar ook de Buitenbanjers plusgroep bij gekomen, een steeds groter wordende groep tieners. Verder is André grondlegger van de plantenwerkgroep en was hij nauw betrokken samen met wijlen Gerard Stout van de educatieve tuin. André heeft vele jaren de vrijwilligers in de educatieve tuin gecoördineerd.

Al vele excursies dankzij André

Je zou je bijna afvragen wat André niet heeft gedaan! Want naast al het regelen als bestuurslid en coördinator, verzorgt André ook al jarenlang excursies. In 1982 gaf hij zijn allereerste excursie in Woerden. Hij was recent afgestudeerd van de natuurgidsenopleiding en klaar om anderen te vertellen over de bijzondere natuur die Woerden rijk is. Deze eerste excursie was een sneeuwklorkjes wandeling in het stiltegebied van het landgoed Bredius. Toendertijd was dit nog afgesloten met een hoog hek, maar André kreeg toestemming van de gemeente om nieuwsgierige deelnemers mee te nemen naar dit normaal afgesloten gebied. Er kwamen wel 60 deelnemers op de excursie af! In zijn vrijwilligers loopbaan heeft André nog tal van andere excursie georganiseerd, zowel voor het publiek als speciaal voor de leden en donateurs. Bijvoorbeeld naar de Nieuwkoopse Plassen, de duinen van Oostvoorne en de Hoge Veluwe.

"Ik ken het Bredius als mijn broekzak"

Hoewel André op veel plekken de natuur heeft bezocht, is hij toch veel te vinden in het Landgoed Bredius. Niet alleen omdat hij daar om de hoek woont, maar ook omdat hij er elke woensdag als vrijwilliger vanuit beheer en ecologie voor Stichting Landgoed Bredius en als begeleider bij NUdoen! Groen te vinden is en ook samen met de Buitenbanjers (plus) iedere maand een activiteit heeft.

Trots op

We vroegen André aan het einde van het interview waar hij trots op is: "Ik ben trots dat we in Woerden een IVN afdeling hebben met alle ups en downs die we hebben gehad". Uit alles wat je van André hoort en ziet, weet je dat hij hart heeft voor de vereniging. Hij heeft zich hard gemaakt toen het wat minder ging met de vereniging. Ook vertelt hij dat de vereniging binnen Woerden inmiddels een naam heeft opgebouwd, ook met de gemeente. Als afsluiting zegt André: "Ik ben trots om een IVN'er te zijn. Dat ik anderen enthousiast kan maken voor de natuur, voor de vereniging en mijn werk. De jeugd vind ik heel belangrijk, daar wordt het natuurzaadje geplant en dat geeft mij energie. Je geeft de jeugd iets mee voor nu en voor later".

Tekst: Wout Nagel en Vivian van Deel

Foto's: Lidie van Doorn en Pim Mul

Nieuws uit de omgeving en IVN-land

Provincie investeert bijna 150.000 euro extra in weidevogelbeheer

De provincie Utrecht stelt dit jaar bijna 150.000 euro extra subsidie beschikbaar voor de bescherming van weidevogels. Dit geld kan bijvoorbeeld worden gebruikt voor de aankoop van een plas-draspomp. Hiermee kunnen stukken weiland onder water gezet worden om weidevogels als de grutto aan te trekken. Mirjam Sterk, gedeputeerde natuur en landbouw: "Nergens in Europa leven zoveel weidevogels als in Nederland en ook in onze provincie liggen meerdere belangrijke weidevogelgebieden. Agrariërs, natuurorganisaties en vrijwilligers werken daar samen hard aan het behoud en de bescherming van deze vogels". Lees meer op <https://www.provincie-utrecht.nl/actueel/nieuws/provincie-investeert-bijna-150000-euro-extra-weidevogelbeheer>.

Oevers Cattenbroekerplas Woerden worden hersteld

De oevers aan de oostkant van de Cattenbroekerplas in Woerden worden hersteld. Dat is nodig omdat uitgespoelde plekken het wandelpad bedreigen. De gemeente Woerden gaat natuurvriendelijke beschoeiing aanbrengen. Daarin worden openingen gemaakt, zodat vogels en vissen erdoorheen kunnen zwemmen.

Bron: <https://rplwoerden.nl/oevers-cattenbroekerplas-woerden-woorden-hersteld/>

Merendeel Nederlanders herkent beuk niet

Meer dan de helft van de Nederlanders herkent de beuk niet. Ook hebben de meeste mensen geen idee hoe een winterkoninkje of een tjiptjaf eruitziet, terwijl beide vogels in de top 10 van meest voorkomende tuinvogels staan. Dat blijkt uit het onderzoek Natuurkennis en beleving door Verian (voorheen Kantar Public) in opdracht van IVN Natuureducatie. Bekijk hier de resultaten van het onderzoek:

<https://www.ivn.nl/app/uploads/2023/12/Kantar-Public-Rapport-natuurkennis-en-beleving.pdf>.

Willeskop wordt waterberging

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden richt natuurgebied Willeskop bij Oudewater in Utrecht in als waterberging. In het gebied kan het Hoogheemraadschap bij hevige regen dan zo'n 200.000 kubieke meter water kwijt. Het gebied, eigendom van Staatsbosbeheer, krijgt meteen natuurvriendelijke oevers, eilandjes en meer rietmoeras om het aantrekkelijker te maken voor allerlei soorten vogels en planten. Lees meer op

<https://rplwoerden.nl/willeskop-wordt-waterberging/>.

Groene jaarkalender

IVN Landelijk heeft de nieuwe Groene jaarkalender gepubliceerd. Deze kalender kun je gebruiken om aan te haken op (inter)nationale dagen of periodes die in het teken staan van natuur en duurzaamheid. De dagen kun je ook terugvinden in de agenda op Ons IVN en worden regelmatig meegenomen in de agenda van de Stuifmail (maandelijks nieuwsbrief voor actieve leden en bestuursleden).

Groene Jaarkalender 2024

Januari 1-3 Eindejaars Plantenjacht 26-28 Nationale Tuinvogeltelling	Juni (vervolg) 13 Outdoor Office Day 15-16 Open Tuinen Weekend 20 Start zomer / Langste dag 28 ModderDag 29 Dag van het Wad nnb Libellentelling nnb Gierzwaluw telling
Februari 2 World Wetlands Day 2 Warmetruiendag 12 Darwindag nnb Mollentelling nnb Week van de Circulaire Economie	Juli 5-6 Nachtvliedernacht nnb Tuinvliedertelling
Maart 3 Werelddag van de Wilde Dieren en Planten 4-10 Nationale Week zonder Vlees en Zuivel 15-16 NLdoet 18 Global Recycling Day 20 Nationale Boomfeestdag 20 Start lente 21 Werelddag van de Bossen 22 Wereldwaterdag 23 Landelijke Opschoondag 23 Earth Hour 24 Landelijke Compostdag 26 Zomertijd nnb Kikkerdritelling	Augustus 24-25 Nacht van de Vleermuis
April 1-30 IVN Voorjaarscampagne vrije tijd 4 Wandel naar je Werkdag 7 Wereldgezondheidsdag 8-12 Week van de Schooltuin 9 Nationale Buitenlesdag 13-14 Nationale Bijentelling 22 Dag van de Aarde 22 Nationale zaaidag nnb Week van de Groene Tuin	September 1-30 IVN Najaarscampagne leefomgeving 3 Duurzame Dinsdag 6-8 Fête de la Nature 7-8 Open Monumentendag 21 World CleanUpday 22 Start herfst 26 Wereld Zeedag 28 Europese dag van de Paddenstoel 28 Burendag 29 Wereld Rivierendag nnb Bodemdierendagen nnb Nationale spinnentelling nnb Egeltelling
Mei 1-31 IVN Voorjaarscampagne vrije tijd 11 Wereld trekvogel dag (ook in oktober) 11-19 Nationale Vogelweek 15 Internationale dag van de Noordzee 20 Wereld Bijendag 22 Wereld Plantendag 22 Internationale Dag van de Biodiversiteit 24 Europese Dag van het Nationaal Park 25 Fiets naar je Werk Dag nnb Vleermuistelling nnb EU Green Week nnb Week zonder afval	Oktober 1 Wereld vegetarisme dag 1-31 IVN Najaarscampagne leefomgeving 4 Dierendag 4 Eet geen dierendag 5-6 Weekend van de Wetenschap 12 Wereld trekvogel dag (ook in mei) 16 Wereld Voedseldag 26 Nacht van de nacht 27 Wintertijd nnb Week van ons water
Juni 3 Wereld Fietsdag 5 Wereld Milieudag 8 Wereld Oceanendag 8-16 Nationale Tuinweek 10-16 Week van de natuur incl. IVN Sloopjesdagen 12 Nationale Buitenspeeldag	November 1 Wereld Veganismedag 2 Landelijke natuurwerkdag 29 Green Friday 30 Dag van de Verloren Soorten nnb Herfstgasten telling nnb Vergeten Plantseizoenen
	December 5 Wereld Bodemdag 7 Nationale vrijwilligersdag 21 Start winter, kortste dag 26-31 Eindejaars Plantenjacht

nnb = nog niet bekend d.d. 26-10-2023

ivn natuur
educatie

Het Biodiversiteitsteam en Duurzaam Woerden

Hebben nu officieel de krachten gebundeld! Sinds enige tijd presenteren we ons als samenwerking van drie organisaties: IVN, KNNV en Duurzaam Woerden. We zijn erg blij met deze versterking. Duurzaam Woerden heeft veel ervaring met organiseren en het opbouwen van een degelijke structuur.

Als team kunnen we gebruikmaken van de Duurzaamheidswinkel. Samen staan we sterker richting de gemeente. Vergroening is nu een volwassen derde poot van de DuurzaamheidsWinkel, naast energie en circulariteit. We bemensen één keer per week de "groene hoek" in de DuurzaamheidsWinkel in de Voorstraat. Hier hebben we veel contacten met bewoners.

Dit jaar gaan we een groep opzetten die Woerdenaren kan gaan adviseren over vergroening: algemene principes, plantkeuze, uitvoering etc. Het team wordt hierbij versterkt door tuinontwerper Geral Overbeek, die al langer actief is in de Duurzaamheidswinkel. Als tegenhanger van Black Friday hebben we een Green Friday actie gehouden met het starten van een groene boekenuitleen kast. Hierin staan gedoneerde boeken ter inspiratie tot vergroening van de eigen omgeving en om het bewustzijn van natuur en biodiversiteit te vergroten.

In Kontakt verscheen in februari [een artikel](#) (min of meer een interview met ons) over de biodiversiteit in de gemeente - het kan een stuk beter! We (m.n. Norbert Daemen) zijn samen met Hart voor Natuur Woerden druk geweest met de bastions Hogewal en Torenwal, en de plannen van de gemeente om daar de onderste helft van de oude bomen te kappen om er een beschoeiing aan te leggen. Gelukkig is er een motie aangenomen door de gemeenteraad, waarin opgeroepen wordt zoveel mogelijk bomen te ontzien. Veel overleg met de gemeente, steeds maar vragen om verduidelijking, en vasthouden aan de uitgangspunten van de motie, lijkt nu toch enig succes te hebben. Wordt vervolgd!

Op 1 februari hebben we bij de gemeente een zienswijze ingediend op de voorgestelde herziening van het bestemmingsplan "Natuurplas Breeveld en Recreatieplas Cattenbroek", om een zeer groot Family Entertainment Center aan de zuidwest oever van de Cattenbroekerplas mogelijk te maken. De plannen zijn zeer grootschalig. Er is geen rekening gehouden met de effecten op het NNN gebied vlakbij. En de gevolgen voor de ecologie en biodiversiteit zijn niet goed onderzocht: verstoring van vleermuisroutes, effecten van licht en geluid op vogels, verstoring van ecologische oost-west verbindingen tussen NNN en de Cattenbroekerdijk. We blijven het kritisch volgen!

Ons project met ecologisch maaien rond de Cattenbroekerplas is succesvol doorgegaan, en is weer voor 6 jaar veilig gesteld nu het contract van de gemeente met de firma Punt verlengd is. Ook met het groenbeheer op de rotonde bij de Gamma gaan we verder.

Nu de herten in het hertenkamp op de Vossenschanslaan mogen blijven, zijn we betrokken bij de herinrichting van het kamp, om dit prettiger te maken voor de herten, en een meer natuurlijke aanblik te geven. Verder hopen we dit jaar eindelijk vooruitgang te boeken met méér ecologisch beheer, en meer ruimte voor bewonersinitiatieven – we zijn hier nogal afhankelijk van contacten met de gemeente; die beginnen nu weer op gang te komen, dankzij de gemeentelijk ecoloog Ilse Jonker. We willen ook graag meer inventarisaties gaan doen dit jaar, om de stand van de biodiversiteit (m.n. in de bebouwde kom) beter in beeld te brengen. Wie ons wil helpen is welkom!

Tekst en foto: Ton Rullmann

Vogelkijkgroep

Excursie Waternet Loenderveen zaterdag 27 januari 2024

Dit jaar was het, ondanks een hele drukke agenda van de boswachter, toch weer mogelijk om in het afgesloten waterwingebied een excursie te doen bij Waternet in Loenderveen.

De weersomstandigheden waren vooraf een groot raadsel, maar na weken van regenval werd het een hele mooie droge zaterdag met een zacht zonnetje.

We werden ontvangen in het bezoekerscentrum, waar we uitleg kregen over de oorsprong van het water en welke weg het aflegt totdat we het veilig drinkwater mogen noemen. De vraag neemt nog steeds toe en de uitdaging wordt steeds groter omdat de basiskwaliteit van het water op veel plekken te wensen overlaat. Waternet in Loenderveen betreft het water voornamelijk uit de Bethune polder. De boeren mogen daar geen bestrijdingsmiddelen gebruiken. Samen met Waternet in de Amsterdamse Waterleiding Duinen verzorgen zij de voorfiltratie van het drinkwater voor de stad Amsterdam.

Naast de functie van waterzuivering is het gebied ook een natuureservaat waar, naast de vele vogels, ook zoogdieren en amfibieën een geschikte plek hebben gevonden om ongestoord te leven. Vorig jaar troffen we tijdens onze excursie een vos. Zijn hol is inmiddels overgenomen door een dassenpaar en is nu een dassenburcht geworden. Er is een sprong reeën, de otter heeft het gebied ook gevonden en is met een wildcamera vastgelegd. Er zijn op diverse plaatsen broedhopen gemaakt voor ringslangen en ieder jaar komt er een nieuwe generatie bij. Dat betekent uiteraard dat de waterkwaliteit goed is en er veel kikkers voorkomen.

De huidige boswachter Nico gaat binnenkort met pensioen en wij werden rondgeleid door zijn opvolger Martijn, zelf een enthousiaste vogelaar en de energie in de groep was direct helemaal prima! In de eerste meters waren er staartmezen actief, een grote bonte specht vloog over, daarnaast gingen kool- en pimpelmezen van tak naar tak. Naast ons in het water gingen nonnetjes en krakeenden de lucht in, niet veel verder zagen we sijsjes in de toppen van de bomen en aangekomen bij de plas liet een ijsvogel zich goed zien. We tuurden met onze verrekijkers en telescopen over het water en zagen o.a. futen, brilduikers, wintertalingen, tafeleenden, kuifeenden, slobeenden,

wilde eenden, meerkoeten, zilverreigers en een havik die in een boom landde. Op de plas aan onze rechterzijde zaten duizenden smienten, met enkele andere soorten daartussen verstopt, waaronder rosse stekelstaarten (een exotische eend).

We liepen wat verder en hadden een geluksmomentje: een opvliegende roerdomp. Deze soort leidt over het algemeen een verborgen bestaan in het riet en wordt zelden gezien. Hij gaat met zijn schutkleuren perfect op in zijn leefomgeving; zeker als hij de zogenaamde paalhouding aanneemt, is hij moeilijk van het riet te onderscheiden. In het voorjaar en de zomer is zijn roep regelmatig te horen: het hoempen (een laag geluid dat ver draagt).

De waterral liet zich ook horen en een enkeling heeft hem kortstondig gezien. Zijn roep klinkt als het gegil van een speenvarken en is heel herkenbaar. Verder is hij net als de roerdomp meestal diep verstopt in de rietkraag.

Aan het eind van de excursie bij het laatste daglicht zagen we de sprong reeën. Het was bijzonder dat één van de reeën geheel zwart was. Met een voldaan gevoel keerden we huiswaarts en we gaan er zeker terugkomen, misschien al na het broedseizoen?

Tekst en foto's: Antoine van Dijk

Landschapsbeheer

IVN Woerden – Landschapsbeheer

In de eerste maanden van dit jaar zijn wij met 'de knotploeg' op diverse plekken in en rond Woerden bezig geweest met het knotten van de wilgen. Met elke keer een enthousiaste groep van ruim twintig vrijwilligers zijn wij diverse zaterdagen druk geweest. In onderstaande foto een indruk van deze werkdagen.

Zaterdag 13 januari 2024 bij Familie Stuffken aan de Bosweg in Woerdense Verlaat

Zaterdag 27 januari 2024 bij de Kynologenclub aan de Waardsedijk in Woerden

Zaterdag 10 februari 2024 op Camping Batenstein in Woerden

Zaterdag 24 februari 2024 bij Familie Fokkens aan de van Teylingenweg in Oud-Kamerik

Tekst en foto's: Erwin Meijer

Plantenwerkgroep

We zijn weer gestart!

Wij zijn in februari begonnen met de bijeenkomsten. In juni gaan we voor de derde keer de inventarisatie langs de Potterskade uitvoeren. Vind je het leuk om planten te leren determineren? En dan speciaal soorten die in Nederland in het wild voorkomen? Dan is de plantenwerkgroep iets voor jou. In elk seizoen is er wel wat te bespreken over planten, hoe ze groeien en wat voor kenmerken ze hebben. Je bent van harte welkom, neem contact met mij op: cobie.vanderhoek@gmail.com.

Cobie van der Hoek

Jeugdnatuurgroepen

Buitenbanjers Plus

November

Een regenachtige middag om binnen achter het glas te zitten maar de plussers stonden te trappelen om te gaan zagen. In het Buitenbanjer terrein van landgoed Bredius hebben we de zware hakhout wilgen kort gezet. Maar na ruim een uur werken waren we allen doorweekt van de regen. Dan toch maar even naar binnen om op te drogen en tevens iets te drinken.

Buitenbanjers

December

Zaterdag 2 december, de Buitenbanjers keken er al naar uit wilgen en elzen zagen in ons Buitenbanjerterrein in het landgoed Bredius. Met het vriezende weer en een zonnetje was het heerlijk om buiten bezig te zijn. Er zijn weer verschillende wilgen takken gezaagd waar de takkenril weer mee aangevuld is.

Buitenbanjers Plus

December

Waar we in november gestopt zijn met het zaagwerk, hebben we dit in december afgemaakt. Het gehele wilgenvak is kort gezet en alle wilgen zijn netjes gezaagd en de takken en de stukken hout zijn opgeruimd. De wilgen kunnen weer drie jaar groeien. Daarna komen we weer langs met de zaag.

Buitenbanjers

Januari

Tijdens de eerste activiteit van 2024 van de Buitenbanjers hebben we een vogel smulstuk gemaakt met elzenproppen, doppinda's, bessen en een vetbol. Dit alles op een houtschijf van ons zaagwerk in Bredius. Heerlijk bezig zijn met natuurlijke materialen en in de winter de tuinvogels iets extra's te geven.

Nieuwe buitenbanjer Julian van de Werf. We wensen Julian veel natuurplezier bij de Buitenbanjers.

Buitenbanjers Plus

Januari

In januari zijn er twee Buitenbanjers overgegaan naar de plus groep: Ruben en Simon. Zaterdag 20 januari had het stevig gevoren, een koude oostenwind en zonnig. Heerlijk om buiten aan het werk te zijn met zware wilgen zagen en takken slepen. Op het landgoed lagen de sloten met een dikke laag ijs. Dan wordt er niet alleen gezaagd maar ook het ijs wordt gekeurd op sterkte. Eerst met een dikke tak en later er zelf maar eens proberen.

Buitenbanjers

Februari

Op 3 februari zijn de Buitenbanjers weer bijeengekomen met een maandelijkse natuuractiviteit. In het stiltegebied van het landgoed Bredius is er zaagwerk verricht. De gezaagde takken werden op de bestaande takkenrillen gelegd zodat in het aankomend broedseizoen vogels er een nestje in kunnen maken. Maar ook egels vinden in de takkenrillen een veilig plekje. Vandaag hadden we open dag: niet-jeugdleden konden kennis komen maken met de Buitenbanjers. 5 kinderen kwamen mee zagen en wie weet worden dat weer nieuwe Buitenbanjers.

Nieuwe buitenbanjer Jesse Scheper. We wensen Jesse veel natuurplezier bij de Buitenbanjers.

Buitenbanjers Plus

Februari

De plusgroep heeft in februari in het stiltegebied zaagwerk verricht en takken geruimd die met de laatste storm uit de bomen zijn gebroken. Hiermee zijn de takkenrillen aangevuld.

André van Kleinwee

Lente bij InBredius

Elke zondagmiddag van 13.30-16.30 uur kun je een leuke activiteit doen bij NME-Centrum InBredius. Vanaf 6 april is ook de expositie '200 jaar landgoed Bredius - Hoe is het landgoed ontstaan en hoe leefden mensen er vroeger?' te bezoeken.

Aanmelden is niet nodig en mee doen is gratis (tenzij anders vermeld).

17 & 24 maart
Van rommel tot kunst

Afval kun je weg gooien, maar je kunt er ook kunst van maken! Maak jij een rups, een eend, een bloem of ...?

7 & 14 april
Takkenpopjes maken

We hebben veel takken van het snoeien. Kom jij ook een takkenpopje maken?

21 & 28 april
Zaadbommetjes en minituintjes maken

Heel Woerden bloeit!
Kom ook een zaadbommetje of een minituintje maken.

5 mei
Ooievaarsbraakballen pluizen*

Wat heeft de ooievaar gegeten?
Pluis een braakbal uit en kom het te weten!
*Aanmelden verplicht, zaterdag 13 april kun je dit doen bij het Ooievaarstation in Eggenstein.

NME CENTRUM
INBREDIUS
Kievitstraat 42 (Landgoed Bredius) Woerden

Kijk voor de overige activiteiten op de website van NME Centrum InBredius: <https://inbredius.nl>.

Column

Lentegeuren

Na veel regen en wind was het de laatste dagen wat rustiger weer. Al is er wel weer een storm onderweg nu ik dit schrijf... Maar je zag opeens van alles groener worden, boven de grond uit steken en vergeet niet de vogels in de ochtend en de avond. Het doet me goed en lijkt mij dat meer mensen dat gevoel delen.

Ik heb wel eens opgezocht waarom we de komst van de lente zo fijn vinden. Maar dat geldt eigenlijk voor alle seizoenen, toch? De overgang van zomer naar herfst. De natte geur van gevallen blaadjes en het verzamelen van eikeltjes en kastanjes. Als de herfst is geweest heb je wel weer een soort van 'zin' in de winter. En dan wel het idyllische beeld met schaatsen en sneeuwballen gevecht! Maar nu even specifiek over de lente. Ik ervaar altijd het genieten van de nieuwe geuren, de verwondering over alle bollen en planten die weer boven de grond komen. En: oh wat fijn, die ene plant heeft de winter overleefd!

Uit onderzoek is gebleken dat we de zomer en lente het beste kunnen ruiken. Dit komt waarschijnlijk omdat het contrast met de koude, vrij reukloze winter groot is. En dat is weer te verklaren omdat geuren zich het beste verspreiden met hogere temperaturen. Maar er is nog een reden waarom we die groene lucht zo goed kunnen ruiken. Als we een takje breken of een boom snoeien komt die geur vrij. Dit ervaren wij als lekker, maar het is eigenlijk een waarschuwingssignaal voor als er bijvoorbeeld een rups een hapje neemt van een fris blaadje. De geur waarschuwt de natuurlijke vijand van die rups, eet hem op en de boom is gered. En dan kan je wel raden over de geur van vers gemaaid gras. Dat ruikt zo lekker, maar eigenlijk schreeuwt het gras om hulp!

Fijne lente allemaal!
Romy Spruit

Van leden en donateurs

Sneeuwkllokjes wandeling Landgoed Bredius

Zondag 25 februari verzamelden ruim 50 mensen voor de jaarlijkse sneeuwkllokjeswandeling. In twee groepen o.l.v. Wiebe Kreton en André van Kleinwee trokken we er op uit. Zelf had ik mij aangesloten bij de groep van André.

Allereerst bezochten we het zogenaamde Buitenbanjersgebied, waar we tekst en uitleg kregen over het onderhoud. Het afzetten van een deel van de wilgenopslag waarna het gezaagde hout op een ril wordt verzameld. In zo'n ril houden egels hun winterslaap. Ook de hermelijn en andere knaagdieren vinden dit een fantastisch onderkomen. Ook veel kleine vogels houden zich er op. Dus een win-win situatie. De kikkerpoel omzoomd door uitgebloeide lisdodde, in de volksmond rietsigaren, de poel is afgesloten van het open water. Dit om te voorkomen dat vissen het kikkerdril opeten. Helaas kunnen de Amerikaanse rivierkreeften er wel bij.

Tussen de takken door zagen we nog een fantastisch schouwspel, al kwetterend kwamen er een tweetal ijsvogels aanvliegen, streken neer op overhangende takken, bleven er best wel lang zitten en de mensen met een en zonder camera hadden de dag van hun leven. Teruglopend kwamen we langs een insectenhotel, gemaakt van de door een van de stormen omgewaaide boomstammen. Hierin waren gaten geboord van ongeveer 15 cm lang met verschillende doorsnedes. Hierin huist o.a. de metselbij, die legt een eitje en verzamelt stuifmeel als voedsel voor de larf, daarna metselt de vrouwtjes metselbij het gat dicht met zand en aarde. Dit gebeurt vervolgens een aantal keren tot de hele gang gevuld is. Het is niet zo dat het eerst gelegde eitje als eerste uitkomt, maar het laatste, dus degene die helemaal voorin zit. Die eet zich door het dekseltje van zand en aarde heen en vliegt uit en vervolgens de rest ook.

Daarna door waar we eigenlijk voor gekomen waren: de sneeuwkllokjes. Helaas was door de vele regenval het mooiste er al vanaf, maar er stonden er nog genoeg in bloei en veel meer dan vorig jaar. Het vermeerderen van de sneeuwkllokjes gebeurt hier op een natuurlijke manier. Hiervoor zijn de mieren verantwoordelijk. Als de sneeuwkllokjes zijn uitgebloeid, vormen ze zaden. Hierin zit iets zoets dat mieren heerlijk vinden en meenemen naar hun nest. Onderweg verliezen ze de zaadjes en worden sneeuwkllokjes verspreid over het hele gebied. Al verder lopend kwamen we langs een landtong, waar verborgen in het riet een ree sinds een jaar of drie haar rustplaats heeft. Waarschijnlijk vanuit het Linschoterbos overgekomen, op een beveiligingscamera aan de Oudelandseweg is vastgelegd dat ze is aangereden, gelukkig niet ernstig en vervolgens al springend haar weg vervolgde. Ook is ze al een paar keer aangevallen door loslopende honden. Het wachten is nu nog op een reebok, zodat we in het Brediuspark hier ook een populatie van krijgen. Al met al een heel plezierige, interessante excursie, met een zonnetje dat zijn best deed en het deskundige verhaal van André. Een topmiddag.

Tekst: Henk Veldhuijzen, tekst, foto's: André van Kleinwee

Werkgroep Paddenstoelen Woerden

Bijzondere vondsten in Harmelen en Woerden

Als werkgroep Paddenstoelen Woerden kijken we terug op een goed seizoen, ondanks een paar vreselijk warme en droge weken in juni en september. Deze warmte werd tot onze blijdschap ruimschoots gecompenseerd door veel regen in alle andere zomermaanden, waardoor de paddenstoelen uit de grond schoten. Er waren diverse inventarisaties gepland op Landgoed Bredius in Woerden, Landgoed Linschoten en de Hollandse Kade en De Kievit bij Harmelen. We hebben ook nog Amelisweerd en Meijendel bij Wassenaar bezocht, maar op deze plek zal ik alleen de bijzondere vondsten uit onze omgeving beschrijven.

Wortelende champignonparasol

Op 30 september 2023 zag ik in de berm van een fietspad langs de A12 bij Harmelen verschillende exemplaren van een mij onbekende zwam. Dat was dus niet tijdens een inventarisatie en ik had hem al een paar jaar op die plek gezien. Tijd voor determinatie. Het leek op een parasolzwam en ik kreeg direct op Facebook de suggestie van de [Wortelende champignonparasol](#). Deze soort komt echter vooral aan de kust voor en is dan ook nog eens vrij zeldzaam (slechts 25 atlasblokken sinds 1990). Onze omgeving bestaat vooral uit veen en zware klei, typisch rivierengebied, daarom was dit een opmerkelijke vondst. En dat hij hier groeit komt waarschijnlijk omdat de gemeente schelpenzand heeft aangevoerd bij het ophogen of verbreden van de bermen. Het was namelijk niet de eerste keer dat ik daar een soort vond die alleen in de duinen voorkomt.

Op 11 oktober 2023 inventariseerden we Landgoed Bredius en telden 45 soorten, waarbij we tegen [Smalsporige heksenboleten](#) aanliepen. Er bestaan al twee algemeen voorkomende soorten heksenboleten (de Netstelige en de Gewone), maar in 2014 werd deze ontdekt en hij zit precies tussen deze twee boleten in. De Netstelige heeft een vrij grof net over de hele steel, waar de Smalsporige dat alleen aan de top van de steel heeft (te zien op de foto) en de onderste helft lijkt nog het meest op de steel van de Gewone heksenboleet (zonder net). Daarnaast zijn de sporen smaller dan van de andere heksenboleten. De zwam is vrij zeldzaam, leeft graag samen met eiken en dan vooral in onze kleiige rivierengebieden en aan de kust: er staan sinds 1990 slechts 17 atlasblokken geregistreerd.

Smalsporige heksenboleet

Hooilandwasplaten

Met de inventarisatie van de Hollandse kade en De Kievit op 22 oktober 2023 vonden we in totaal 72 soorten, waaronder [Hooiland-wasplaten](#). Prachtig om te zien, met een glanzende slijmerige lichtoranje tot lichtrood oranje hoed. Het is een saprotrofe soort die leeft van dood organisch materiaal, maar hoe dit werkt bij de Hooilandwasplaat is niet helemaal duidelijk omdat hij tussen (levend) gras en mos staat. Deze wasplaten groeien vooral in onbemest grasland en dat hij op de Kievit is gevonden is niet toevallig, omdat de graslanden matig verarmd en niet bemest

zijn (in 1992 werd van het bestaande weiland de bovenlaag afgegraven om de voedselarme omstandigheden uit het verleden terug te krijgen). De Hooilandwasplaat staat op de Rode Lijst van 2008 als gevoelig en vanaf 1990 zijn er in totaal 97 atlasblokken geregistreerd.

Landgoed Linschoten is in totaal drie keer geïnventariseerd en tijdens de laatste inventarisatie, op 13 november 2023, vonden we 60 soorten, waaronder [Rode kleibosmelkzwammen](#). Deze vrij zeldzame soort is kenmerkend voor lanen op landgoederen en met bomen beplante bermen, en komt bijna alleen voor in het [Rode kleibosmelkzwam rivierkleigebied](#) van Midden-Nederland. De soort leeft vooral samen met eiken en ook op het landgoed staat deze zwam op een grasveld in de buurt van een oude eik.

Hij ruikt vrij sterk en ietwat rubberachtig, het witte melksap is witgeel opdrogend op een papieren zakdoek en de smaak is iets bitter (naast uiterlijke kenmerken zijn geur, smaak en kleur melksap onderscheidende kenmerken van melkzwammen). Er zijn 90 atlasblokken geregistreerd sinds 1990 en de soort staat als kwetsbaar op de Rode lijst van 2008.

Tekst en foto's
Brigitte Bloem,
Fluitenkruid
januari 2024

Voor u gelezen

Stadstuintje op pakketautomaat PostNL

Een pakketautomaat met daarbovenop een stadstuintje. PostNL plaatste afgelopen week in Woerden het tweede exemplaar van Nederland. Het doel is biodiversiteit te bevorderen. "Het sedumdak is speciaal afgestemd op de lokale flora en fauna in de nabije omgeving", zegt PostNL trots over de automaat bij de Gamma op de Molenvlietbaan. "Dit stadstuintje biedt ruimte aan de zeldzame bonte wespbij, het vlinderstrikje en de gele luzernevlinder."

Daarnaast heeft de pakketautomaat een educatieve functie, volgens PostNL. "Het vertelt feiten en weetjes over de dieren die worden aangetrokken door dit stadstuintje." Sommige daarvan zijn zeldzaam en staan op de Rode Lijst van bedreigde diersoorten, vertelt Suzanne Debrichy van het bezorgbedrijf. "We hopen daarnaast dat dit anderen inspireert om zich in te zetten voor de lokale biodiversiteit." PostNL-pakketautomaten staan verspreid over heel Nederland. Mensen kunnen hier 24 uur per dag, zeven dagen per week hun pakketje ophalen. De pakketautomaat met stadstuin is de tweede van Nederland. Eerder werd er al een in Den Haag geplaatst.

Lentekriebels: ook de webcams gaan weer aan bij vogelnesten

Nesten van bos-, kerk-, en steenuilen en zeearenden zijn weer te zien via de camera's van Vogelbescherming. De camera's van het populaire project Beleef de lente gingen gisteren weer aan. Meer dan een miljoen mensen kijken met veel plezier naar de camerabeelden van vogels in hun nest. Dit jaar kan er naar dertien vogelsoorten worden gekeken.

Vijf maanden lang kunnen Nederlanders tijdens het broedseizoen zien wat er gebeurt in de vogelnesten. Van de eerste broed- en nestelactiviteiten in het voorjaar tot het moment dat de laatste jonge vogeltjes zijn uitgevlogen. Elk jaar zijn jonge uiltjes de publiekslievelingen. De bosuil die nu door de camera's wordt gevolgd, heeft drie eieren gelegd. 'Het is natuurlijk enorm spannend om te zien of we voor het eerst in acht jaar weer eens drie bosuil- jongen in de kast krijgen', schrijft de Vogelbescherming op haar site. De zeearenden zijn weer teruggevlogen naar hun oude nest. 'Het vaste koppel wordt regelmatig gesignaleerd terwijl ze de zaak aan het restylen zijn. Goede hoop op eieren daar, binnenkort.'

De Vogelbescherming maakt de locaties van de nesten niet bekend, om te voorkomen dat mensen ze zoeken. De vogels hebben tijdens de broedperiode rust nodig.

Overgenomen uit AD Groene Hart

Moestuin

Zelf een moestuin aanleggen? Dat kan ook prima op je balkonnetje: 'Zonnig plekje is al genoeg' Biologische groenten en fruit onder handbereik. Een komkommer zo vers dat hij nog warm is van de zon. Voor een moestuintje heb je geen enorme lap grond nodig. Zo begin je zelf in je eigen achtertuin en zelfs op het balkon een mini-kwekerij.

Bij een moestuin denk je misschien meteen aan een lap grond op een complex, maar dat hoeft niet. Heb je een zonnig plekje in je tuin vrij, dan kun je al aan de slag. Op een stuk van een vierkante meter kun je zeker negen verschillende groentes kweken. Met een paar extra losse potten of bakken heb je je eigen groentetuintje paraat. Het enige wat veel groenteplanten nodig hebben, is goede grond, een warme, zonnige plek, genoeg water en af en toe wat voeding.

Volle grond of in bakken?

Of je kiest voor planten in de grond (dat heet 'in de volle grond'), of in een moestuinbak. Het levert allebei prima resultaten op. In de volle grond heeft een plant alle ruimte om een mooi groot wortelstelsel aan te leggen. Ongedierte en onkruid kunnen je kweek dan wel in de weg zitten. Een voordeel van potten en bakken is dat je minder last van onkruid en insecten hebt en dat de grond sneller opwarmt. Je moet dan wel weer vaker water geven, omdat de aarde sneller uitdroogt in de zon.

Plant weg, dikke pech?

Kleine plantjes zijn geliefd bij bijvoorbeeld slakken. Die eten ze razendsnel op als je pech hebt. „Je kunt dit risico verkleinen door heel veel soorten bij elkaar en door elkaar te planten”, zegt Jelle Medema van De Makkelijke Moestuin. „Slakken vinden sommige soorten lekkerder dan andere, dus als de ene soort wordt opgegeten is niet heel je groentetuin in één keer weg. Als je goudsbloem of afrikaantjes ernaast zet, schrik je het ongedierte ook af.”

Zaaien of kopen?

Je kunt zelf zaaien of (biologische) planten bij een kwekerij kopen. Er is geen 'beste keuze'. Zaaien kost tijd en pas opgekomen plantjes zijn kwetsbaar. Dat is los van de vraag of de Hollandse zomer lang genoeg is voor een mooie oogst. Paprika's groeien langzaam en hebben een lange periode nodig na de bloei om de vruchten rijp te laten worden. Dus bij zulke soorten ligt een voorgekweekte plant voor de hand.

Je plantjes hebben honger

Veel planten hebben meststoffen nodig voor optimale bloei als de voorraad uit de grond opraakt. Vaak is dat rond de bloeiperiode, maar komkommers hebben bijvoorbeeld iedere paar weken voeding nodig. Dat kan een algemene plantenvoeding zijn voor moestuinen of speciale voor bijvoorbeeld tomaten en pepers.

Belangrijk is om goed op de verpakking te lezen wanneer je het moet gebruiken en vooral hoeveel. Te veel kan je plantjes om zeep helpen, en te weinig hebben ze niet veel.

Oogsten

Veel groenten zijn het lekkerst als je ze jong oogst. Dus laat je courgette, komkommer en boontjes niet te lang hangen, want hoe groter ze worden, hoe minder de smaak.

Oogsten doe je met een scherpe tuinschaar of in het geval van boontjes met een handzame keukenschaar. Na de oogst verleppen biologische groenten vaak snel, dus probeer je oogst liefst dezelfde dag nog te eten.

Investeer tijd

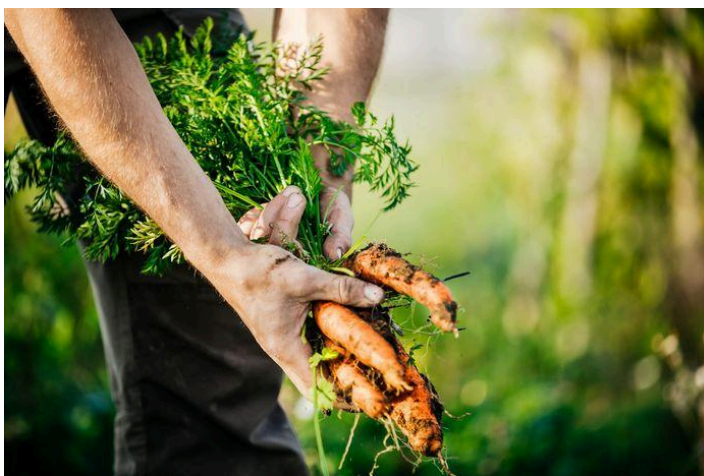
Of je nu een klein moestuintje hebt of een lap grond: het kost tijd. Bij warm en droog weer hebben planten vrijwel elke dag water nodig. Je moet je groenten tijdig oogsten, af en toe bemesten en natuurlijk onkruid dat in de weg staat, uit de grond trekken.

Tussen maart en eind september is een moestuin een dagelijks terugkerende taak. Heb je weinig ervaring of weinig tijd, begin dan klein en het liefst dicht bij huis. Om het jezelf makkelijker te maken, kun je gebruikmaken van de app van makkelijkemoestuin.nl. Je verdeelt je tuin daarvoor in vakken van 30 bij 30 centimeter. Per vak plant je een soort. Elke dag zie je in de app wat je planten aan verzorging nodig hebben.

Als het even tegenzit...

Wie langer tuiniert weet het: er kan van alles misgaan en vaak heb je daar weinig invloed op. Is het voorjaar koud, de zomer te heet en begint de herfst vroeg, dan is het tuinjaar niet zo geslaagd. Regent het te veel of te weinig, dan groeien je planten minder snel of kunnen ze juist 'verdrinken'. Zijn er in een jaar veel slakken en luizen, dan kunnen de plantjes slecht groeien en aangevreten worden.

Kortom: je hebt een portie geluk nodig, en enig doorzettingsvermogen. Wees niet bang om knopen door te hakken en zieke of slecht groeiende planten weg te halen en opnieuw te beginnen. Want moestuinieren is leuk en niets smaakt zo lekker als je verse, net geogste groenten.

Juiste grond kiezen

Nog voor je aan de slag gaat met plantjes, begin je met de grond. Alles begint met een goede kwaliteit potgrond. Tuinaarde is niet geschikt voor het kweken van groenteplanten. Zorg dus voor een dikke laag potgrond, eventueel speciaal bedoeld voor moestuinen. In die grond zitten de voedingsstoffen die jonge planten nodig hebben.

De potgrond bestaat uit een mix van verschillende grondsoorten, die niet snel hard wordt en makkelijk los te maken is met een schopje. Bezuinig je hierop, dan beginnen je planten al met achterstand.

Wat plant je wanneer?

Je denkt misschien: zodra het mooi weer wordt, ga ik beginnen. Goed plan, maar ga niet lukraak allerlei zaden zaaien. Sommige planten groeien bij koel weer, andere hebben warmte nodig. Sla kun je bijvoorbeeld vroeg in het seizoen al zaaien, maar hartje zomer is het te warm voor de meeste soorten. Paprika's en tomaten zijn echte warmte minners, die mogen pas na half mei de grond in. Maak gebruik van een zaaikalender en maak een lijstje van wat je allemaal wilt planten en wanneer je dit het beste kunt doen.

Slakken vinden sommige soorten lekkerder dan andere, dus als de ene soort wordt opgegeten is niet heel je groentetuin in één keer weg

Makkelijke plantjes lukken (bijna) altijd

Begin je net, dan wil je natuurlijk resultaat zien van je inspanningen. Sommige planten zijn makkelijker te kweken dan andere. Denk aan radijs, slasoorten, postelein en bijvoorbeeld snijbiet: die komen snel op en groeien rap uit tot oogstklare groenten. Binnen een paar weken heb je oogstklare radijs, en na de oogst kan op dezelfde plek meteen een andere soort groente komen. Kies dan wel uit een andere plantenfamilie, bijvoorbeeld andijvie, zodat de voedingsstoffen in de grond niet uitgeput raken.

Plant weg, dikke pech?

Kleine plantjes zijn geliefd bij bijvoorbeeld slakken. Die eten ze razendsnel op als je pech hebt. „Je kunt dit risico verkleinen door heel veel soorten bij elkaar en door elkaar te planten“, zegt Jelle Medema van De Makkelijke Moestuin. „Slakken vinden sommige soorten lekkerder dan andere, dus als de ene soort wordt opgegeten is niet heel je groentetuin in één keer weg. Als je goudsbloem of afrikaantjes ernaast zet, schrik je het ongedierte ook af.“

Zaaien of kopen?

Je kunt zelf zaaien of (biologische) planten bij een kwekerij kopen. Er is geen 'beste keuze'. Zaaien kost tijd en pas opgekomen plantjes zijn kwetsbaar. Dat is los van de vraag of de Hollandse zomer lang genoeg is voor een mooie oogst. Paprika's groeien langzaam en hebben een lange periode nodig na de bloei om de vruchten rijp te laten worden. Dus bij zulke soorten ligt een voorgekweekte plant voor de hand.

Zaaikalender

Het zaaien doe je meestal in het voorjaar en vroege zomer. Richting einde zomer is de keuze kleiner, boerenkool voor het jaar erna kan dan bijvoorbeeld nog goed. In deze tijd van het jaar kun je onder meer het volgende zaaien of planten:

Maart

Veel soorten sla, radijs, postelein, rucola, spinazie, peultjes, sugar snaps.

April

Snijbiet, pompoen, paksoi, wortels, bieten.

Mei

Peterselie, koriander, boterboon, stamboom, komkommer, courgette, pepers, paprika.

AD, Groene hart

Barmsijzen in het land!

Ze werden afgelopen maanden overal in ons land gezien: barsijsen. En ze zijn er nog. Dat hebben we te danken aan winterkou in Scandinavië, Finland en Rusland. Als de barsijsen daar door hun voorraad zaden heen zijn, of die zaden door sneeuw en ijs niet meer kunnen bereiken, wijken ze uit naar het zuiden. Klimaatvluchtelingen in omgekeerde richting.

Barmsijsen zijn er in twee maten: groot en klein. De kleine barsijs broedt mondjesmaat in Nederland, de grote niet. De bezoekers uit het koude noorden zijn vooral grote barsijsen. Die lijken sprekend op kleine, maken hetzelfde geluid, eten dezelfde zaden en trekken samen op in gemengde groepjes. Je vraagt je af wie er op het idee kwam er twee soorten in te zien. Ik durf ze niet met zekerheid uit elkaar te houden. Ik heb ze weleens van vlakbij in de tuin zien zitten en zelfs dan... kleine barsijsen zouden iets donkerder en iets minder contrastrijk gestreept zijn. Ja duh, de ene mens is ook iets donkerder en contrastrijker dan de andere.

Enfin, van groot tot klein hebben barsijsen een grauwe kleur met lichte vleugelstrepen, een lichte buik met streperige flanken. Hun snavel is klein en dik en eronder zit een zwart kinnetje. Maar het opvallendst is hun roze borst en vooral hun robijnrode voorhoofd. Dat rode voorhoofd maakt hen tot graag geziene tuinvogels.

Ik zie ze in groepjes kwetterend overvliegen, of hoog in de bomen zitten. Hoewel, zitten is een overstatement want ze zitten geen moment stil. Ze zitten meestal in berken en elzen aan berkenkatjes en elzenproppen te peuteren. Ook lariksen worden wel bezocht. En als verdroogde planten van vorig jaar nog zaad hebben, of als het gras al zaad heeft, of als vogelmuur of kleine veldkers al aan zaad toe zijn, dan hippen ze ook over de grond en zijn ze het duidelijkst te zien. En als er water is, nemen ze graag even een bad, zoals de vogel op de foto gedaan heeft.

Trouw

NNN/J

Het jaar van de Hermelijn

2024 is uitgeroepen tot het jaar van de hermelijn. Ook de hermelijn heeft in de winter een schutkleur. Dan is hij helemaal wit, alleen het puntje van z'n staart is nog zwart. "Maar wit valt toch juist hartstikke op in de natuur!" denk je misschien. Ja, dat is ook zo. Dat witte vachtje was vroeger wel handig, want toen had je vaak winters met veel sneeuw, maar nu zou hij beter zijn bruine vachtje (met alleen een witte buik) kunnen houden, waardoor hij veel minder opvalt tussen de nu vaak bruine kleuren in de winter.

Om te onthouden

Handige websites

www.ivn.nl/woerden

www.mycologen.nl

www.hetkanwel.nl

www.groen-natuurlijk.nl

www.vogeldagboek.nl

www.duurzaamwoerden.nl

www.slimwoner.nl

www.padden.nu

www.blwg.nl

www.inbredius.nl

www.bewustbiologisch.nl

www.natuurronddecattenbroekerplas.nl

www.birdfocus.nl

www.telmee.nl

<https://meerbomen.nu>

www.hugokotestein.nl

www.veldwerkwinkel.nl

www.vlinderstichting.nl

www.sovon.nl

www.vogelgeluid.nl

www.jaarvandescholekster.nl

www.ravon.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.eis-nederland.nl

www.vlinderhof.com

www.nmu.nl

www.zaadgoed.nl

www.vogelbescherming.nl

www.landgoedbredius.nl

www.dekievitharmelen.nl

www.naturetoday.com

www.degroenerotonde.nl

www.knnv.nl

Organisatie

Bestuur

Voorzitter	André van Kleinwee	andrevankleinwee@ziggo.nl
Secretaris/contact-persoon	Rob van Son	ivnsecretariaat.woerden@gmail.com
Penningmeester	Henk Veldhuijzen	henk260446@gmail.com
Bestuurslid	Gerrie Epping	gerrie.epping@vanmuijen.nl
Bestuurslid	Marian Christiaanse	mariannechristiaanse@gmail.com

Coördinatoren:

Cursussen en lezingen	Bestuur		
Excursies voor leden en donateurs	Bestuur		
Gidsenwerkgroep	Vacant		
Jeugdnatuurgroep	André van Kleinwee	0348-422962	andrevankleinwee@ziggo.nl
Landschapsbeheer	Erwin Meijer	06-44320031	erwin.meijer@ziggo.nl
Plantenwerkgroep	Cobie van der Hoek	0348-410239	cobie.vanderhoek@gmail.com
Publiciteit	Rinie Blauw	06-15553365	rinieblauw@outlook.com
Redactie GO	Wout Nagel	06-22926472	ivn.groeneopkikker@gmail.com
Vertrouwenspersoon	Vacant		ivn.vertrouwenspersoon.woerden@gmail.com
Vogelkijkgroep	Vacant		
Biodiversiteitsteam	Ton Rullmann		ton@tonrullmann.nl
Websitebeheer/Facebook	Vivian van Deel	06-42060712	vivian_boers@hotmail.com
Openstelling InBredius zondagmiddag 13 uur tot 16 uur	Lisa van Hemert		lisavanhemert@hotmail.com

Leden/Donateurs:

Contributie 2024 per kalenderjaar	als lid, €25,00 als donateur, €20,00 als jeugdlid, €15,00	Banknummer IVN Woerden: NL 87 TRIO 039.04.67.413
-----------------------------------	---	---

Opzeggen	twee maanden voor het einde van het kalenderjaar, schriftelijk bij het secretariaat.
----------	--

